

Indexy spotřebitelských cen - inflace - září 2023

10.10.2023 - Jiří Mrázek, Pavla Šedivá | Český statistický úřad

Spotřebitelské ceny meziměsíčně klesly o 0,7 %. Tento vývoj byl ovlivněn zejména poklesem cen v oddílech rekreace a kultura, potravin y a nealkoholické nápoje a v oddíle bydlení. Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v září o 6,9 %, což bylo o 1,6 procentního bodu méně než v srpnu.

Meziměsíční srovnání

Meziměsíčně klesly spotřebitelské ceny v září o 0,7 %. V oddíle rekreace a kultura klesly, v důsledku končící letní sezóny, ceny dovolených s komplexními službami o 21,9 %. V oddíle potravin y a nealkoholické nápoje byly ceny nižší u většiny sledovaných položek. Ceny ovoce se snížily o 3,8 %, zeleniny o 2,9 %, z čehož ceny brambor byly nižší o 2,7 %. Ceny vajec klesly o 9,2 %, polotučného trvanlivého mléka o 8,3 %, vepřového masa o 1,8 %, olejů a tuků o 2,2 %, uzenin o 1,1 % a sýrů a tvarohů o 1,0 %. Meziměsíční pokles cen v oddíle bydlení byl způsoben především nižšími cenami zemního plynu o 3,6 %, elektřiny o 2,0 % a tuhých paliv o 1,3 %. V oddíle doprava naopak došlo k meziměsíčnímu růstu spotřebitelských cen, a to především vlivem vyšších cen pohonných hmot a olejů o 2,8 %. V oddíle odívání a obuv vzrostly ceny oděvů o 1,1 % a ceny obuvi o 1,7 %. V souvislosti se začátkem nového školního roku se o 5,8 % zvýšily ceny v oddíle vzdělávání. Poplatky v mateřských školách vzrostly o 4,5 %, školné na soukromých gymnáziích a na středních soukromých školách o 9,6 %, poplatky za výuku jazyků o 3,8 %, školné v základních uměleckých školách o 3,5 % a poplatky ve školních družinách o 3,8 %.

Ceny zboží úhrnem klesly o 0,7 % a ceny služeb o 0,8 %.

Meziroční srovnání

„V září spotřebitelské ceny již poosmé zmírnily svůj meziroční růst a dostaly se pod hranici 7 %. Byla to nejnižší hodnota od prosince 2021,“ uvedla Pavla Šedivá, vedoucí oddělení statistiky spotřebitelských cen ČSÚ.

Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v září o 6,9 %, což bylo o 1,6 procentního bodu méně než v srpnu. Toto zpomalení¹⁾ meziročního cenového růstu nastalo především v oddíle bydlení a v oddíle potravin y a nealkoholické nápoje. V oddíle bydlení ceny elektřiny zpomalily svůj meziroční růst na 16,5 % (v srpnu 23,1 %), ceny zemního plynu na 12,5 % (v srpnu 34,5 %) a ceny tuhých paliv na 12,9 % (v srpnu 22,3 %), částečně i vlivem jejich růstu v září loňského roku.

V oddíle potravin y a nealkoholické nápoje byly vyšší ceny vajec o 7,5 % (v srpnu o 16,9 %), ovoce o 7,3 % (v srpnu o 9,4 %), zeleniny o 20,4 % (v srpnu o 24,5 %). Ceny polotučného trvanlivého mléka byly v září nižší o 21,1 % (v srpnu pokles o 12,3 %), olejů a tuků o 13,0 % (v srpnu pokles o 9,9 %).

Na meziroční růst cenové hladiny měly v září nadále největší vliv ceny v oddíle bydlení, kde vzrostly ceny nájemného z bytu²⁾ o 7,9 %, vodného o 16,3 %, stočného o 26,9 % a tepla a teplé vody o 36,2 %. Další v pořadí vlivu byly ceny v oddíle potravin y a nealkoholické nápoje, kde se zvýšily ceny brambor o 63,4 % a cukru o 44,6 %. Vývoj cen v oddíle rekreace a kultura byl ovlivněn především vyššími cenami dovolených s komplexními službami o 12,1 %. V oddíle alkoholické nápoje, tabák vzrostly ceny lihovin o 3,1 %, vína o 6,7 %, piva o 9,9 % a tabákových výrobků o 7,4 %. V oddíle stravování a

ubytování se zvýšily ceny stravovacích služeb o 10,1 % a ceny ubytovacích služeb o 12,2 %.

Náklady vlastnického bydlení (imputované nájemné) se zvýšily o 0,1 % (v srpnu o 0,4 %). Úhrnný index spotřebitelských cen bez započtení nákladů vlastnického bydlení byl 107,7 %. (Více informací: Metodická poznámka.)

Ceny zboží úhrnem vzrostly o 7,0 % a ceny služeb o 6,7 %.

Míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného indexu spotřebitelských cen za posledních 12 měsíců proti průměru předchozích 12 měsíců byla v září 12,7 % (v srpnu 13,6 %).

Hladina bazického indexu spotřebitelských cen k základnímu období průměr roku 2015 byla v září 148,0 % (v srpnu 149,1 %).

Harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP)³⁾

Podle předběžných výpočtů klesl v září HICP v Česku meziměsíčně o 0,8 % a meziročně vzrostl o 8,3 % (v srpnu o 10,1 %). Podle bleskových odhadů Eurostatu byla meziroční změna HICP v září 2023 za Eurozónu 4,3 % (v srpnu 5,2 %), v Německu také 4,3 %. Nejvyšší byla v září na Slovensku (8,9 %) a nejnižší v Nizozemsku (pokles o 0,3 %). Podle předběžných údajů Eurostatu byla meziroční změna HICP 27 členských zemí EU v srpnu 5,9 %, což bylo o 0,2 procentního bodu méně než v červenci. Nejvíce ceny v srpnu meziročně vzrostly v Maďarsku (o 14,2 %) a nejméně v Dánsku (o 2,3 %).

(Více informací na internetových stránkách Eurostatu: HICP.)

¹⁾**Zrychlení/zpomalení** růstu meziročního cenového indexu je rozdíl mezi aktuálním a předchozím meziročním indexem. Je proto závislé na změně aktuálního meziměsíčního indexu a zároveň na změně základny – meziměsíčního indexu (růstu/poklesu) ve stejném měsíci loňského roku.

²⁾ Nájemné z bytu zahrnuje jak nově uzavřené smlouvy, tak i stávající.

³⁾ HICP neobsahuje imputované nájemné.

<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/indexy-spotrebitelskych-cen-inflace-zari-2023>